

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКИИ
СКОРОТЕЧА.

(Соукрет.)

ПЕШТА.

Четвртакъ

17. Фебруаріа. 1844.

Год. III.

ГЛАСЪ СЕРБИНА.

Приликомъ држаногъ Свеславенскогъ Балла
у Бечу 1844.

L' esprit et l' art ne doivent point
y paraître , le coeur seul doit y parler.

Ликъ сунашце хоризонту краде
И Свѣтлости свое зраке крати ,
Ноћца спушта завѣсу вечерниу ,
Оживљава кандило воздуха
Блѣда луна и звѣзице сlijне ; —
Колесница тутань носи вѣтаръ ,
О калдрму тврду креше гвожђе ,
Любопытства множисе гомила — !
Лѣпотица накићены число
И отмѣни Лица , младежъ иѣжна
У дворану укращену ступа . —
Какви е то Храмъ Веселя ? — странъ

гласъ —

Когъ окружни изражава образъ ;
Очи гору причиномъ радости ,
Речъ сведочи дружства овогъ свойство . —
Терпихоре твоя амо должностъ
Сѣть да доспѣшъ тихо умиљато ,
Да расутой браћи славу пѣвашь .
Данась вѣнацъ плету разногъ цвећа
Кое једна роди „Слава“ Майка , —
Овай лепо кити ситио цвеће
Ладне Польске , бреговите Крайнске ,
Іллиріе , мале Славоніе ,
Кое никну на матере грудма . —
Дачи лишће зелано Угарске —

Боя краси ружице румене ,
Којо нѣдра доише Хорватске , —
Любичице плаве , Сербска коју
Перса брижне питаše Матере —
И Лелуя белогъ , кога Ческе
Земљѣ благо произведе срдице ,
Красъ велича Душанове Круне
Драги каменъ , Свѣтли књазъ Милоše !
Родолюб'е красно му је свойство
Браће сајузъ радо подломаже . —
Гостъ отмѣни јоште к'тому ленша
Црне Горе дични Владѣтелю ! —
Што је лѣпше , што ли је милѣ ?
Браћа вѣнацъ любомъ взајномъ даче
Рукую се у коло с' ватаю ;
Доказую ког' су Рода Сыни ,
Нѣжне Виле грла удесите ,
Пойте дѣла Славе потомака ;
Вѣнцимъ слав'те увѣничана Цара
Нам' премила Отца Фердинанда !
Кој Славяне као Сынове люби —
Ову свезу браћо почитуймо ,
Сръ ништ' лѣшиг' ніе нит' врлєгъ ,
Од Славскога дичногъ Рода нашегъ ,
Еднодушность , любовь , крѣпке жиле
Народности , есу свете , коју
Срдица наша питаје , док' Луна ,
Слѣдовала буде округъ Земный .

Светозар. Никол. Кушевићъ ,
Слав. Кр. Таб! Закл. Бележникъ ,
и
II. год. Аустр. Права Слышателъ .

О Д Г О В О Р Ъ

Едногъ Краля Польскогъ на слово Русса, кое в
1751. године одъ Академије Дижонске награду получило:
превео с' Французскога.

П. Вучь.

(конацъ.)

Найпохвалије дѣйство є наука и художества, вели даљ сочинитель, она међу лудима уведена учтивость, коју онъ за добро налази съ хитрѣмъ и дволичијемъ помешати. Учтивость, која по нѣговомъ мнѣњу служи само недослатке покривати и пороке преоблачiti. Зарѣ бы онъ дакле желio, да се порокъ явно открывенъ указуе; да непристойность присојежена буде нереду, соблазнъ пороку? Па кадъ учтивость ова у начину не бы таманъ друго была, развѣ утанчанѣ себычности за моћи пороке закрылити, не бы ли то јоштъ на пользу содружства служило, да се порочанъ не сме тамо појавити онаковий, као што есте, и да принужденъ буде узаймити видъ пристойности и смерности? Давно є већи речено, истина права, лицемѣре было како му драго по себи мрзко, оно є при свемъ томъ похлѣбствie, кое порокъ врности отдае; оно баремъ храни слабе душе одъ приљичности рѣавы примѣра.

Али сбогъ тога, што она воображена учтивость, коју за претворност цѣне, у свету веру има, сбогъ тога велими на учени роптati, значи ныни зло познавати. Човекъ може быти учтивъ безъ да є претворанъ; може быти замста и једно и друго безъ да є управо учень, и шта се јоштъ чешће догађа, може быти доиста учень безъ да є учтивъ.

Любовь самоћe, вкусъ книга, мало жеље указывати се у онаковимъ дружествама, која байнимъ светомъ називају, мало наклоности тамо съ дражестима појавитисе, мало надежде тамо допастисе и блистати, неразлучна досада маловажны и скоро неподношни забава за духове размышляваню обикновенне; све ово притиче лепа дружства исто тако страннимъ за ученогъ учинити,

као што онъ одъ ныи странствуе. Како бы онъ изгледао у овимъ окружјима? Погледајте ове честе забаве, посматрите нѣгово замышљено лице, нѣгове разумне речи, зреле разговоре, дубоко незнанство нѣгово найобычнii нови вкусија (*des modes*) и свешти обичаји. Чрезъ смешностъ, коју у оваковомъ кругу при себи има, и коју овде находити; чрезъ усилјавана, кое осећа и кое проузрокуе, зачасъ онъ другима, зачасъ нѣму други на досаду бывају.

Онъ незадоволјанъ одлази, а остали су веома задовољни видећи га одлазити. Онъ внутренњи мери све оне, кое оставља; а они високоумно ругају се одлазећемъ; и међутимъ докъ овай надъ пороцима нјовима ћа, они му недостатке изсмејавају. Али сви ови недостатци по свему, доста су спрама прави равнодушни; и у овима недостатцима состоји се сво зло, што можда више учени, нежели једанъ, дужностъ имају не быти тако порочни, као што су они, који ныи оговарају. —

Али пе владе наука и художества, приодае сачинитель, было є пространіј Царства, насиљији освојења, славнији ратника. Да нје, као словословъ, него као мудролюбацъ (*philosophe*) говорио, онъ бы рекао, да є у оно време више дрзновеннији людји било, који, насиљимъ својимъ страстима занешени, водећи, у пратњи својој велику чету робова, нападали су спокойне народе, подјармили онакове народе, који ратоборство разумевали нису, подчинили државе, у којима художества нјовимъ напраснимъ устремљенјима никаковији предеље положила нису; храбрость нјовија не друго была, развѣ дивљачество, юначество нјово не друго, развѣ свирпство, освојења нјова безчовечностъ; ово су били бурни изливи, који су стимъ више опустошенија чинили, што су манѣ препона налазили. Па текъ што су ове буре проуије; али ти ништа не после ныи заостало, развѣ стопе яости, никаковији начинъ државоправитељства, нити законъ, нити уредба, никаково место нје јиј зауставити и съ побеђенимъ народима соединити могло.

Валя сравнити съ онымъ временомъ глупости и дивлячества, ова срећна столѣтія, у коима су науке духъ реда и правде свуди резулте. Данашњимъ даномъ ређи: али праведни су ратови; манѣ има усугубителни, али више юначни дѣла; манѣ крвавы, али више славны побѣда; манѣ напрасны, али више безбѣдны освоенія; манѣ насиљни, али више славны ратника, знаючи съ уменреношћу побѣдити, човечно съ побѣђенима поступаючи: честолюбје је ныновъ предводитель: слава ныова награда. Међутимъ, вели сачинитель, велика се у биткама разлика примѣтити да је међу сыромашнимъ народима, кое Варварима, и богатымъ, кое добро устроеннымъ народима називаю. Види се да Руско никадъ не прилику имао изблиза искусити, шта се на боинту сбыва. Зарѣ је то чудо, што се варвари манѣ интеје, и већма се на опасностъ излажу? Ил побѣдили или побѣђени были, буди како му драго, они морају добыгъ имати ако надежъ свою преживе. Али шта надежда маловажне користи, или управо рећи шта скотско очаји је у срдце овыхъ кровожедныхъ людји улива, то исто дужность и чувства уливаю у оне благородне душе, кое се за оточество жертвују; съ томъ разликомъ, којо не могао сачинитель примѣтити, што је храбростъ овихъ ладнокрвнія, обозритељнія, мудреје руковођена, и башъ тога ради свагда је у успѣху известнія.

Али напоследакъ Сократъ, и самъ разглашеный Сократъ запарао је противъ наука свогъ доба. Зарѣ се тому чудити вала. Непоколебимо высокоумје Стоикіјанаца, женска мекостъ Епікурејанаца, безтемельна суемудріја Пиррхоніјанаца, сврабъ препирана, суетна остроумства, безбройна заблудијена, гадни пороци осквернули су у оно време филозофију, и обезчестили Филозофе. То је было злоупотребленїе наука, а не наука саме, шта је ови велики човекъ осуђавао, и мы га исто тако осуђавамо. Али злоупотребленїе, кое се одъ какове ствари чини, предполаже добро употребленїе, кое се одъ исте ствари чинити може. Та имали штогодъ на свету, шта се на зло употреби-

бити не бы могло? Па ако је, на примеръ каковъ безименитый списатель, заштишаваючи неупутну страну једанпутъ злоупотребио плодность свогъ разума и лагостъ свогъ пера, зарѣ му зато забранити вала употребленїе тога у другима приликама; и у другима његовогъ вроумја [génie] достойніимъ предметима? За моћи укинути гдикоја изступлена неумерености, зарѣ је нуждано све винограде изкоренити. Мамуръ разумма сурвао је неке учене у найчудеснє сметњи; то немогу таити, тога ради уздышемъ. Но беседама гдикој учениј, у книгама гдикој други, вѣроисповестъ се изметула у лицемјрије побожносту у сувѣрје, богословија у заблудијенїе, правдословије инатъ и к вгу, звездонијука у одсудително звездословије, естествословије у безбожносту. О у какова заблудијена не упушта се играчка найчудноватији предсудиј, наинеупутнімъ инђијама приврженъ, найбезумнімъ системама увртоглављију разумъ човеческій, кадъ, лагкомысленой любопытности оддать жељи прећи границе, кое му је она иста рука назначила, коя је мору пред ћеле положила! Али залудъ таласи ричу и уздижу се, залуду се яростно на противне обале устремлюю; наскоро принуждене натрагъ савити се, враћају се у нѣдро сјера, и не остављају друго ништа на прибрежју, развѣ лагку пену, коя се зачашь изпари, или помичный песакъ, кој намъ подъ стопама изчезава.

Естественный образецъ сущны напрелана разума, кадъ доскочицама царствуюћи воображения зажаренъ свакимъ ветрићомъ науке занети се даваючи, смѣлимъ полетомъ хоће да се возвыси выше свогъ окружја усилива се проникнути у оно, шта му не дато докучити.

Али науке далеко удаљне подобна изступленија опуномоћавати, пуне су прописа, који је осуђавају: и истинитый мудрацъ, кој никадъ изъ очије не губи буктыню одкритија, кој свагда верно слѣдује не погрешной сказальки закониге власти, ступа безбѣдно, ходи съ повериенїмъ; сађши великимъ кораклијама у кругу наука, быва полезанъ содружству, чествује свое отечество, из-

вршава свой течай у невиности, и са славомъ га окончава.

ИЗБАВИТЕЛЬ.

Повѣсть изъ Древности Србске,

(Одъ Милоша Радойчића)

(продуженіе.)

II.

Сунце є већь высоко одскочило было и сиянимъ зрацима своимъ благословену землю негдашњу Славе наше и престолный градъ Призренъ осветлявало: кадъ се у дворъ Царскій сви Саветници и племићи Србско-га Царства — цветъ витежкогъ Народа — скучише. Међу ныма є быво Любивой Младеновић и Страшимиръ заклетый Любивовъ непріятель. После узаймногъ поздрава различне водише разговоре, докъ се једномъ врата не отворише и Царевъ Любимацъ Милошъ Стефановић у собу къ ныма не дође. „Помози Богъ браћо моя!“ Ево ће намъ садъ и нашъ светлый Царе доћи. На ове речи цела га дружина учтиво одпоздрави са „Богъ те помогао брате!“ и ставише се у два реда. Садъ Стефанъ Душанъ Силный ступи међу свое Саветнике. Његово иначе весело, ведро и любко лице садъ є мало напрштено, у витежкой десници својой носи онъ Скиптиръ Царскій. Тело му є ватreno црвенимъ скерлетомъ укращено. Главу му круна Царевине Србске дичи. Онъ ступа у среду дружбине скучиљне, баца најданпутъ на ю оштрый свой погледъ. Она є на једно колено клекнула предъ моћнији својимъ владателемъ. Некиј приметише, да є Душанъ мало дуже на Любивој Младеновића гледао. Садъ слѣди дубока тишина у сали. Душанъ седа на свой Царскій тронъ, и сви Саветници његови на опредѣлена места долазе. Онъ започинѣ овако громовитымъ гласомъ Сабору Србскомъ беседити: „Божјомъ помоћу влађаюћи Србскомъ Царевиномъ, сазвао самъ васть храбри соколови Србски, да вамъ за вашу верность, коју сте ми досадъ указивали, лепо захвалимъ. Я ћу се одъ мое

стране непрестано трудити, да Царевина Србска све болѣ и болѣ напредуе, и да се Слава њѣна у дальину света разпростире. Вы само моћни стубови Царевине мое, любите милу отаџбину свою, недайте, да несити непріятель у земљу нашу ступа, недаймо беззаконицима корачати, да намъ Олтаре наше, да намъ славне Задушбине обезбоже, и оне свете храмове, кое смо мы вышићми Творцу на славу саградили, разруше, и разоре! Ние ли болѣ славно борећи се крвъ пролити, него безславно живити. Народе! люби отаџбину свою! јеръ шта чини, да народи у миру и спокојству срећне уживаю дане? Любавь къ отаџбини. Шта чини, да црни и страовити непріятеля облаци као сјени прама яркоме изчезаваю сунцу? Любавь къ отаџбини. Шта чини Народе мой! да срећа и благостанѣ државе као нерушиме постаю стћне? Любавь къ отаџбини. И опеть Васть заклинїмъ Богомъ живимъ, да любите домовину свою, и будете јој вѣрни до капи крви, самномъ заедно. А да бы Богъ почетакъ Царована мога благословио, сви Браћо! скуча частнымъ крстомъ прекрстимо се, и име Творца споменимо, пакъ шта онъ и срећа юначка даде.“ Кадъ С. Душанъ свою беседу саврши, онда цео Саборъ скуча запои: Царю Небесный, Утѣшителю, Душе истины и т. д. Садъ се дуже времена о наредбама државнымъ саветовало, напоследку устане једанъ и рекне, да є право и право нужно да владатељ свакиј у почетку владаня свога даде Намастиръ у Славу буди комъ Светителю саградити; јеръ иначе неће његова влада срећна и дуговечна быти. На то Любивој Младеновић устане и тихимъ любкимъ започне гласомъ: „Светлый Царе; и Славный Саборе! Лепа є и красна стварь на славу Божјој намастире зидати, да бы намъ наше православије више и више блистало. И као и свакиј Србинъ любимъ нашу свету, православну веру, да бы и последњу капљу крви за ю пролио. Али светла Круно! ако хоћешъ да ти Народъ просвештенъ буде то ће найболѣ быти, да се школе лепы наука на млоги мести наше-

та царства подигну; люди учени да се изъ Цариграда овамо позову и науке да предаю, докъ се не бы временъ и млади србски умови развили и просветили. Они ће теби прибавити верне поданике, они ће цркви дати болѣ Свештенике, него што су данаasz; єръ како ће онъ Народъ поучити, кадъ самъ, ништа или врло мало зна; они ће болѣ дати войнике, и свакомъ стану способниe служителѣ. Изъ намастира ништа овога не добија се. Кадъ ово добро уредишъ, онда текъ можешъ по примеру стари твои Задушбину на Славу Светитеља чинити. „Кадъ ово Любивой изговори, ћини лукавый Страшимиръ „Види садъ светлый Царе! кога на свое зло у држави имашъ Люту гую, коя Законъ хоће да меня. Види садъ државногъ Саветника, кои намастире обара, и сатимъ свету веру нашу. Мы школа доста имамо, шта ће нам' болѣ, кадъ се кодъ настъ Часловачъ и Псалтиръ читати, писати и шта више и нешто рачуниги може човекъ научити.“ —

Любивой таки осети намеру овогъ подмуклогъ сатане. Зато онъ ни найманъ духомъ не клоне, него овако мужествено на ново започне: **Како Страшимире!** знашъ онако и говоришъ, да си ћутео, болѣ бы било! Заръ се у читаню, писаню и рачуненю цела састои наука. О да є Богъ дао, да одавно Србија има такове уредбе школске; као што се у Цариграду и другимъ краљевинама налазе, докко бы она лепо цветала, и целомъ свету позната была. Но хвала Богу, јопити ни є доцканъ: єръ добро почети ни є викадъ доцканъ. Мы ако хоћемо да наша Царевина јдна између првы буде, постаратимо се не само о рату и војницима, него о Наукама, єръ безъ овы не може се напредовати, и башъ ако бы срећно оружјемъ мале земље задобили, ове намъ дуговечне быти нећеду. А зашто? Сво ме добро послушайте! Служителѣ способне одкуда ће имати Царъ безъ наука? никадъ никаквогъ. — Они кои ће Судцы быти, где ће права научити, и где ће чути шта є правда, и како ю любити вала, безъ наука? Они кои у великимъ достојноствама живе, ве-

лика дѣла и послове одправљаю, кое једно Царство са другимъ води данъни воћъ, где ће научити ове послове? Они кои домовину бране где ће научити шта є домовина, шта є любавъ къ домовини? Они кои се старали буду обогатити државу нашу, одкудъ да се науче, како у овомъ послу поступати вала? Кој буду Свештеници и Монаси, одъ кудъ да се науче, како Бога познавати и почитовати вала, како се нѣму молити? Одъ кудъ ће знати својој пастви проповедати, волю Божију? Одъ куда ће знати Народъ на добаръ путъ наставити, вѣга у слоги и миру чувати. Родитељима дужности нѣове прана својој деци, деци пакъ дужности, прана својој Родитеља често предъ очи стављати, животу полезне науке давати, и младога друга. — Све ово Любезни мои добија се изъ наука. Оне човека за свашто способниe чине. Оне су права срећа народни; єръ где оне цветају, ту и земљедѣлацъ другчије мысли и умствује. Зашто су кадгодъ Грција славни били? Заиста ныні нје оружје на ту славу попело, него науке, пакъ ето и данъ данашњи остае име нјново безсмртно. Зашто беше Римъ Господаръ целога света, не збогъ другогъ каквогъ узрода, него збогъ наука, кое су ныні научиле како ће дусе на све крајеве света прославити, и промислити се; кадъ є Римъ у найвећој слави блистао? кадъ су науке у наибољимъ цвету биле. — Тако светлый Царе! и Сл. Саборе! право и право да се о Просвети Народъ Србскогъ постарамо; єръ ово є прави источникъ истине и правде, вере и любави, а и сваке добродѣтели.

(продужиће се.)

СЪДУНАВА.

У Ср. Н. Нов. ево већь три године дана како се о побољшанию стана Свештеническогъ, и Учительскогъ збори, и на пытанѣ „шта ћемо и како ћемо“? одговара, не були болѣ было, да се оканемо тогъ суетногъ писаня (или добро писати, или никако.) и да се подупремо озбильски, колико кои може, да намъ већь јданпутъ Зора огране, и Сун-

ще засія? Наши радолобиви Мудрацы, они ћеду саветомъ добримъ, наши имућни Грађани новцемъ, а Высоко-Достойници свомъ ходатайствомъ, и званіемъ обштой срећи, и благой будућности темель положити: јербо ће нась страный Народъ по дѣлма нашима, а не по празномъ говору, и писаню уважавати моћи. Но неможемо овомъ плиникомъ нашу срдечну благодарность не изјавити оной высокой Особи, коя намъ є већь једну помоћь къ болѣмъ просвещеню, дала. Ова є высока Особа Нашъ врлый и бодрый Прво-Свештеникъ Његова Екцел-Г. Јосифъ Рајачичъ, Митрополитъ. Његовъ праведно-слободный говоръ на Дјети држанъ сјину намъ будућность обећава. Нека ми каже кои Србинъ, да л' є кои Прво-Свештеникъ нашъ одъ смрти Јасије Дјаковића тако крепко оправаши нашима настояо жело-

ародну предъ читавомъ Угорскомъ тако ясно и ложјо? као садашни Господинъ Митрополитъ — и где! ћица се чашть Народне жељи испунила, средоточно се Семениште (Seminarium) заводи, и ако га Творацъ поживи, употреби ће, као што намъ Његово родолубиво срдце єиствуе, све силе; да свомъ Народу терети камень са срдцемъ скине. Овай врли Представникъ Народа нашегъ ће много говорио, ће много писао, но све є спокойномъ душомъ, и быстрымъ умомъ тайно радио, па где! какви су златни плодови Његовогъ неуморимогъ труда. — Мы се даље смѣло можемо уздати у Његову высоку Особу; онъ ће ранћна наша срдца — поживи га Боже! — исцѣлителнимъ мелемъ лечити. —

Што се пакъ тыче Учителства, стара-се и бди нашъ Высокородн: Г. Врхов. Надзиратель, и искусили смо да су по-стављни одъ ћега Учителни велики коракъ у просвещеню учинили, и надамо се да ће онъ све остале неблагоразумне, кои су одавно заборавили, Методъ Учителски на дужностъ ныюву опоминяти; и та намъ се грана среће наше већь у болѣмъ виду показује. —

Јошть нешто: познато є да є наша Литература једномъ детету, кое се јошть у колевци налази подобна, о подизанию, и геню нѣномъ мыслимъ неће нико сумњати, — кадъ є даље тако, не бы ли боль было за насъ, кадъ бы се ова два наша повремена Листа *) као орудіја Литературе наше болже одако пазила; — О како бы то красно было, кадъ бы Учредникъ С. Н. Но-вина нешто мало места у свомъ листу за Објавленіе, и препоруку млађаногъ нашегъ Скоротече оставио, а вы Г. Учредниче Скоротече ово исто учинили, као што быва кодъ Њемаца, Мађара и т. д. небыли то дивна она „взаймностъ“ била? не бы ли тако једанъ другомъ помагали, као што су на радость нашу „Београдске Новине“ препоручиле „З-ру Далматинску“. — Ово є мое као и ћакији Подунавчана понизно мнѣніе, и молимъ ако бы можно было Г. Учредниче! стави те га у нашъ премилый Листъ Скоротечу, да намъ теретъ гледећи покоръ, и сајестъ, одлашка,

У очи Св. Николе

Амфілохій Харалампієвићъ.

Ученикъ Србскога Јзика и Путникъ.

И З В О Д Ъ

и зъ

Ізясненія Изторії Славенскихъ Народовъ

Нихъ Римскаго Цесарскаго и Испаніи, Унгаріи, Бохемії, кралевскаго Величанства тайный Совѣтникъ ћенералъ Велт-Маршалъ **) Губернеръ у Вилипсбургу, Оберщерь надъ једномъ пешачкомъ Регементомъ и заповедаюћий Генералъ у Краљевству Унгарскомъ:

*) Разумевамъ С. Н. Новине и Пешт. Буд. Скоротечу.

**) Овакимъ правописомъ и изговоромъ одъ речи до-речи є и печатано.

Дае на знанѣ свакому чловеку; како
Ихъ Цесар. Велич. превысока воля и нау-
мленї гамо иде; за садашне съ Турцима раз-
мерице, Христяномъ не само Католичан-
скаго него и Греческаго закона, свакому
милости, крило и покровъ дати. Кое се
дакле съ овимъ на знанѣ дае: да они погла-
вари и кнезови отъ Села и Община, кои
речене превысоке милости деоницы быти,
и подъ нихъ превысоко реченогъ Цесарскогъ
величества крили побегнути мисле, безъ
сваке сумне до мене доћи, и тако ће ради-
ти тражеће крила на ближе моћи разуме-
ти. Ионеже нима не само Салва - Гвардіо
обричемъ, но и онима кои са своимъ кућа-
ма и добромъ на Ихъ Цесар. Вел. страну
прећи ктели буду, цело крило и протекцију
обећавамъ, ако се само такови подложници
кодъ мене каконо є подобно прекажу. За коб
свехъ скупа верно, и особитимъ начиномъ
понуђуемъ, да бы речену Салва - Гвардіо
у време радили добавити. Ћръ хоће они
кои за такову неузхатали него ю обленили
буду, једнако каконо непрјатели позрени и
но исти начинъ држани быти: по кому ће
дакле свакъ собомъ знати управљати. — Да-
то у Табору кодъ Пазарчика 19. Јула
1737.

Гроф. Секендорфъ.

Печать отъ дома Государей Рашковичъ.
Печать Епархии и Владычества Земли Го-
сударей Рашковичъ.

Д. А.

ИЗЪ БЕЧА

Благородный Господине!

По момъ прећашњемъ обѣштанію јво Вамъ ши-
љемъ и приключуемъ и ову радостну вѣсть, *) која
је свакомъ Славију мила и премила быти; то је: да
је овде 23/1 1841 держанъ јданъ великолѣпни Све-
славенски Балль, где се согласише сва Сла-
венска браћа, да покажу взајму любовь, коју међусоб-
но питају, — Забава ова бы особито лепа, коя за-
довольство свима присутствујимъ гостима у сердца
у толико ули, да пѣтли принуждени быше четврт пута зо-
ру огласити, докле се кон членъ отъ веселогъ и сlij-
ногъ овогъ дружства растати могао; — свакогъ примѣча-
њи достойно је, да су избрана и отлична лица славу-

ову подишила, отъ коихъ ићка спомину овомъ прило-
женї стихови, — Између прочегъ особито внимание за-
служую, Игре на баллу игране, кое су понайвише Сла-
венске быле; Мусика была в найвише отъ Славенски
Художника сочинѣна и састављена, откуда се лако
заключује, да в Духъ Славенский и у странномъ одѣ-
лу Публікумъ понайвише Славенски наслаждавао. Отъ
Г. Участника Югославена и Чеха науче неки за мало
време коло Славенско и Хорватско са Фигурама: —
Овде явну отдаємо захвалность Господициама Славен-
кињама, кое су усердствовале Игру нашу улепшати. Ко-
ло допаднесе свима вообщте, и тако гореспоменути
Играчи и другији путъ верло вешто и храбрено одигра-
ју га. Речь, начинъ и задовољность одвећь лепо су
карактеризале ову у Бечу сјајну и нечувену Свесла-
венску забаву, — коя као нашъ почетакъ, да буде
сретно и довольно побуждение нашемъ потомству, да
се свешише и више међу собомъ познае, почитуе, лю-
би и слаже.

Светозаръ Никол. Кушевичъ.

ВѢСТИ.

Изъ Арада, 19. Фебр. т. л. по Рим. — Наше
Фашанье изненада и на страховити начинъ прекини-
ле су се. Права Пештанска 1838 год. случившае не-
срећа, при кретаню овогодишњегъ леда, или болѣ
рећи съ ићговимъ на Моришу загушљенїмъ постнгла
е насеј Арађане: — У среду 14. Фебруаріа кадъ се
идући ледъ кодъ једне аде на поль сата сниже вароши,
задржао, претије потопъ низскомъ нашемъ обрежију: кој
се съ тиме много манъ очекивао, што старцы одъ 80
година и при нижемъ обрежију ни су запамтили, да се
таково што догодило; и зато страшни и шкодљиви
за насеј био је овай неочекивани потопъ. У четвртакъ
15. у вечеръ већ су се обитательи приливомъ воде
јако узнемирили забринули были; у петакъ 16. у сва-
нуће у велики страхъ и нужду падну, а до полдне
и найвећији степенъ тужне несреће окусе. Већ су се
заливи јданъ съ другимъ по вароши сусретали; већ
се очекивало, да ће вода и оне сокаке, који су јошть
суви были, поплинити; кадъ ал' се якомъ воде наваломъ
сниже моста до дна скоро нагомилане санте леда кре-

*) Ова вѣсть приключује се къ Пѣсми на первомъ
образу овогъ Листа печатаной.

ну и дольна часть вароши почне се отъ воде освобо-
ђавати, само што јој она свое страшне порушенія
трагове као за споменъ вѣчнѣй заостављаше. Више
јоста јошти непрестано био је загушенъ ледъ, кој
е съ пропашћу већој половини вароши претio. Међутимъ
докъ се једной половини вароши миръ повраћивао,
дотле је друга вароши половина у найвећои несреће и
погруженија опасности пливала. Цѣла рѣка чинише се
да је одъ самогъ леда, кој је воду напољ изъ свогъ
корыта изганско. Ктому се јошти 16 и 17 ноћу мрзну-
ло, чиме се ледене груде јошти већма слепиле, коихъ
величину све човеческе снле ни су могле кренути.
Текъ у недељу по полдне т. е. 18. ујеће градскомъ
Гарнizonу, те, ледене велике гомиле вешто съ барутомъ
разбити. У овомъ тренућу могъ писана, уживаю овдаш-
њин уплашени, несретни, гладни и презебли житељи
нешто мало утѣшенія, видећи, да се тай страшнији е-
лементъ, кој ји у несрећу и у велику опасностъ,
(где се до 446 кућа срушило) баца, натрагъ у свое
старо теченіе повратio. Многи отъ Страдалника у о-

вомъ бѣдномъ стану, комъ се нико надао ће, и сбогъ
чега ништа за избављеніе преправљено было ће, мо-
рали су найвише на крововма кућа животъ свой спа-
сти, докле имъ се найпослѣ на сплавови и на превозы
у помоћ ће притецло. Но текъ, кадъ вода са своимъ
страховитымъ и ужаснимъ угроженіемъ натрагъ уступи,
и правимъ своимъ путемъ поће, онда големе неволје!
Коя житеље, свакогъ за препитаніе живота нуждногъ
средства лишене, у крайње отчаяње бацати почне, да
имъ сирће опетъ грозећа гладъ и ово, у чему ји је
вода поштедила, т. е. животъ, не покоси: ал' у свакомъ
правомъ Христијану укоренѣно човѣколюбив
све околоживеће Соотечественике отма опомене, те
са сви страна поврве Страдалникомъ нуждна за препи-
таніе и обдражаніе нјуовогъ живота принети.

Пешта. Дајась 16. фебруаріа кодъ нась цѣлый
данъ съ ветромъ и киша и снегъ тако препада, да се
управо може рећи, да је и мећава, и вејвица и лапа-
вица.

Будући се приближује Јозефски Пештанскіј Вашаръ, и многа Г. Г. Пред-
численници на Скоротечу, кој јошти како за прошаста, Тако и за ово пододинѣ
теченіе платили ни су, припадајоће новце нама послати благоусердствова ће; то держимо
за дужностъ, свакогъ почитаемогъ Г. Пренумеранта умолити да бы доброду и-
мао назначити за кое теченіе и за коју годину исплату Скоротече шилѣ; а даби
она Г. Г. кој бы новце нама донели, лакше и безъ свакогъ труда такове предати мо-
гла, то умолявамо све вообще, некъ доброту имају кодъ Славне наци Школа управ-
љајоће Депутације, у Доротеа улицы (Dorothеадаје №. 19) именито пакъ кодъ Г. Паула Не-
докланьскогъ Кассе Церцептора, положити, гдје ће свака Особа и квітту прїимити.

Овомъ приликомъ позивамо такођер џбо нашъ Почитаемый Публікумъ, да
бы су оскорблѣванимъ Арађанима по могућству у помоћ притекли. Мы ћемо свакиј
њуовъ поклонъ прїимити, на свое место оправити, и дорохотны Дародаятеля име-
на просретвомъ нашегъ Листа обнародовати.

Издаватель.

КНѢЖЕВНО ОБЈАВЛЕНІЕ.

Втора Книга: Начатки Церковнаго Права Правосл. древне Вос-
точне Церкве, која и обширно Разсужденіе о Браку содержава, излази у
Месецу Мају о. г. печатана, на изворномъ Славенскомъ, и на Латинскомъ
езику; која се, како годъ и перва книга, по спущеной цѣни за сваку
книгу отъ 2 фор. или на велињу папиру за 3 фор. сребра — ако се съ имен-
ема заједно и новцы до 15 Maia 1844 на долуподписанога, или на овдашнѣга
Книгопродавца Господ. Петра Стојановичъ поштало — кодъ нихъ добити мо-
же: позднє остале цѣна, која је пре тога објавленна.

У Новомсаду 6. Ферф 1844.

Евгемій Јовановичъ с. р
Сенаторъ.

Скоротеча излази у седмици 2 путъ, Четверкомъ и Недельомъ; цена му је како за овдашнѣ тако и за стра-
ве Предчисленике за поль године 4 фор. у сребру. Предчислитисе може на свакој ц. кр. Ношти, и у Пешти
кодъ Издавателя, у Бедемской улицы (Vaſtei Gasse №. 349.)

Издаватель Димитрій Јовановићъ.